

Suomen
Mehiläishoitajain Liitto
SML ry

TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2021

Sisällysluettelo

Sisällysluettelo	ii
Yhteenveto	1
SML:n tavoitteet.....	2
Visio	2
Tulosalueet ja toimenpiteet	4
I. Osaaminen	4
II. Jatkuvuus.....	4
III. Laatu	5
IV. Tuotanto.....	5
V. Kannattavuus	6
VI. Hyvinvointi ja tuottavuus	7
VII. Jalostus.....	7
VIII. Pölytys	8
IX. Tutkimus	8
Muu toiminta	9
X. EU-osarahoitteinen kansallinen mehiläishoito-ohjelma.....	9
XI. More than honey -hanke.....	9
XII. Neuvonta- ja opetustoiminta	9
XIII. Julkaisu- ja tiedotustoiminta	9
XIV. Omarahoitteinen menekinedistämishjelma.....	9
XV. Varainhankinta ja sijoitustoiminta.....	10
XVI. Jäsenedut	10
XVII. Kansainvälinen toiminta	10
XVIII. Hallinto	10
Yhteystiedot	13

Yhteenveto

Tavoitteena vakaa kehitys

Seuraavilla sivuilla esitellään Suomen Mehiläishoitajain Liiton SML ry:n toimintasuunnitelma vuodelle 2021 ja strategiset tavoitteet vuoteen 2025 saakka.

Tämän suunnitelman laatimisessa on hyödynnetty edellisen vuoden toimintasuunnitelmaa, SML:n johtokunnan päätöksiä sekä SML:n valiokuntien pöytäkirjoja.

Suunnitelman tavoitteena on pyrkiä vakaaseen ja harkittuun toiminnan kehittymiseen.

Kattava, monipuolinen ja kohdennettu toiminta

Liiton toiminta perustuu realistisiin tavoitteisiin, jotka ottavat huomioon tarjolla olevat resurssit, toimintaympäristön muutokset, jäsenien tarpeet sekä tulevaisuuden riskit ja mahdollisuudet.

SML:n näkyvyyttä ja alan edunvalvontaa ja liiton sisäistä toimintaa kehitetään. Kaikessa kehittämisessä pidetään lähtökohtana, että liitto palvelee ensisijaisesti omia jäsenyhdistyksiä.

Tässä suunnitelmassa asetetut tulosalueet ja tavoitteet vastaavat budjettia ja niillä on selkeästi osoitetut vastuuhenkilöt tai henkilöryhmät. Esitetty toimintasuunnitelma on rakennettu vuoden 2021 talousarvion pohjalta, jonka liiton johtokunta hyväksyi kokouksessaan 22.10.2020.

Vuoden 2021 toiminnassa pyritään palaamaan perinteisten tapahtumien järjestämisessä jälleen tasolle, joka vallitsi ennen Covid-19 -pandemiaa. Mikäli pandemia jatkuu, tapahtumia toteutetaan mm. webinaareina ja kaikki toiminta toteutetaan siinä määrin kun se koetaan mahdolliseksi.

SML johtokunta ja toimihenkilöt, 5.11.2020

SML:n tavoitteet

Toiminta-ajatus

Suomen Mehiläishoitajain Liitto SML ry on mehiläishoitajain yhdistysten ja mehiläisten hoitoon liittyvää toimintaa harjoittavien yhteisöjen yhteiselin. SML:n tehtävänä on mehiläishoitotaidon kehittäminen, kannattavan mehiläistalouden ja muiden pölyttäjähönteisten suojelun edistäminen sekä viljely- ja luonnonkasvien mehiläispölytyksen turvaaminen.

Visio

SML:n visio on:

Mehiläistoimiala on aktiivinen osa suomalaista yhteiskuntaa, me takaamme alan jatkuvuuden ja terveet mehiläiset.

Päämäärä ja tavoitteet

SML:n keskeisenä päämääränä on palvella **jäseniään, jotka ovat SML:n paikallisyhdistyksiä**. Niiden kautta tai suoraan liitto auttaa mehiläistarhaajia tuottamaan kannattavasti kysyntää vastaavan määrän laadukkaita, helppokäyttöisiä ja kilpailukykyisiä mehiläistuotteita sekä edistää mehiläispölytystä ja mehiläistuotteiden kaupan edellytyksiä.

SML:n päämäärät perustuvat yhdistyksen sääntöihin (3 §).

Liiton päätavoitteet kaudella 2021-2025 ovat:

- Järjestön toiminnan kehittäminen
- Kotimaisen mehiläistalouden edunvalvonta Suomessa sekä näkyvyys ulkomailla
- Suomalaisen hunajan ja muiden mehiläistuotteiden tuotannon ja kysynnän tasapaino sisämarkkinoilla
- Mehiläisalan yritystoiminnan ja mehiläistarhauksen osaamisen, kannattavuuden ja jatkuvuuden turvaaminen
- Kuluttajien ja viljelijöiden tietoisuuden lisääminen mehiläistuotteiden laadusta, terveellisyydestä ja ympäristöystävällisyydestä sekä mehiläispölytyksen tärkeydestä.

Päätavoitteet ja niiden toteutuminen tarkistetaan vuosittain liiton järjestämässä kehittämisseminaarissa, johon osallistuvat SML:n paikallisyhdistysten edustajat, SML:n johtokunnan jäsenet sekä SML:n toimihenkilöt. Keväällä 2018 järjestetyssä seminaarissa koottiin seuraavien 5 vuoden keskeisimmiksi aiheiksi:

- Hunajan kulutus
- Alan jatkuvuus
- Emonkasvatus ja jalostus
- Mehiläisten terveys, hyvinvointi ja tuottavuus
- Tutkimus ja pölytyspalvelu
- Osaamisen kehittäminen koulutuksen avulla
- Digitalisaatio sekä liiton toiminnassa että käytännön mehiläishoitotöissä.

Mehiläisala suomalaisessa yhteiskunnassa

Kiinnostus mehiläishoitoon jatkaa kasvua. Suomessa on arviolta yli 3 200 mehiläistarhaajaa, joista noin 2 750 on jäsenyhdistysten jäseniä (85 %). Pää- ja sivuelinkeinonaan mehiläistarhausta harjoittavista jäsenistä on yli 90 %. SML:n arvioi, että jäsenyhdistysten henkilöjäsenmäärän kasvu hidastuu tulevina vuosina, ellei mehiläistutuotteille tule lisää kysyntää tai Suomen maaseudulle merkittäviä kehitysmuutoksia.

Mehiläistalouden yhteiskunnallinen vaikuttavuus näkyy parhaiten pölytystyön kautta. Mehiläispölytys lisää viljely- ja luonnonkasvien satoja, parantaa marjojen, hedelmien ja hönteisten pölyttämien peltokasvien sadon laatua ja tarjota lisätuloja mehiläistarhaajille. Mehiläistalous tukee pölytyksen kautta monen maaseutuelinkeinon kilpailukykyä ja kannattavuutta, ja lisää näillä aloilla toimivien ihmisten taloudellista hyvinvointia.

Luonnonpölyttäjien kannanvaihteluiden johdosta hedelmän- ja marjanviljelijät pyrkivät vuokraamaan mehiläispesä pölytystyöhön. Mehiläisten käyttö harmaahomeen ja siemenkotamädän vektoritorjunnassa lisääntyy. Pölytyspalvelusta voi tulla tarhaajille

lisätuloja, mutta se vaatii edelleen pölytyspalveluvalmiuden ja -tekniikan kehittämistä, tiedottamista sekä koulutusta pölytystä tarjoaville ja sitä käyttäville.

Hallitsematon mehiläisten parveilu voi tuoda mehiläisosalalle negatiivista mainetta. Parveilun hallinta on mehiläishoitajan keskeistä osaamista. Aihetta pidetään esillä kouluttajien koulutuksissa, paikallisyhdistyskoulutuksissa sekä neuvonnassa. Voidaan kokeilla uusia viestintätapoja, kuten webinaareja ja koulutuksia painottaen parveilun ennaltaehkäisyä, tarhailtojen järjestämistä aloittelijoille ja paikallisyhdistysten facebookissa tiedottamista parveilusta.

Tulevina vuosina mehiläispesien määrän arvioidaan kasvavan jonkin verran. Markkinatilanne on ollut viime vuosina kotimaisen hunajantuotannon kannalta melko suotuisa. SML arvioi, että kotimaisen hunajan tuotanto voisi olla lähivuosina suurempi tai yhtä suuri kuin hunajan kysyntä. Tuotantoon vaikuttavat aiempaa enemmän mehiläispesien tappiot ja ilmastonmuutos. Ilmastonmuutos vaikuttaa etenkin luonnon- sekä viljelykasvien kukintaan sekä mehiläisten talvehtimiseen. Kotimaisen hunajan hinnan arvioidaan pysyvän nykyisellä tasolla. Hunajan hinnoitteluun vaikuttaa moni tekijä.

Hunajan kulutus oli satokaudella 2018–2019 noin 785 g/hlö/vuosi (edellinen 740 g/hlö/vuosi). Satokauden kokonaiskulutus oli noin 4,3 milj. kg, josta kotimaisen hunajan osuus oli noin 2,5 milj. kg. Tuonti- sekä vientihunajamäärät ovat kasvussa, mutta vienti on yhä marginaalista (alle 1 % kotimaisesta sadosta).

Kesän 2020 hunajasato jäänee keskimääräistä pienemmäksi. Satoa verotti erityisesti heinäkuun viileä ja sateinen jakso. Kesän 2019 hyvän sadon ansiosta kotimaista hunajaa kuitenkin todennäköisesti riittää seuraavaan satokauteen asti. Tarkempi koko maan satoarvio lasketaan satokyselyn perusteella; kyselyn vastausaika päättyy 18.11.2020. Riittävään hunajatuotannon turvaamiseen vaikuttavat negatiivisesti varsinkin mehiläisten talvitappiot, epäedulliset sääolot ja osassa maata myös karhuvahingot.

Talvitappiot ovat olleet viime vuosina keskimäärin 13 prosenttia (5 vuoden keskiarvo). 2018/19 talven talvitappiot hieman pienemmät, valtakunnallisesti noin 11 %. Tappioiden merkittävin syy on varroapunkki ja sen mukana leviävät virustaudit. Muut syyt ovat puutteellinen ruokinta, heikot mehiläisyhteiskunnat syksyllä sekä emottomat tai kuhnurimunivat pesät. Talvikuoletisuus vaikuttaa suoraan koko maan tuotantopotentiaaliin.

Ilmoitettuja karhuvahinkoja sattuu vuosittain 80–120 kpl, joissa menetetään 200–300 mehiläispesää. Karhujen aiheuttama lisätyö heikentää hunajantuotannon kannattavuutta. SML:n arvion mukaan vuosittaiset kokonaiskustannukset ovat noin 300 000 euroa. SML:n tilastojen mukaan yhä suurempi osa karhuvahingoista tapahtuu sähköaidasta huolimatta. Ilmoittamatta jätettyjen karhuvahinkojen määrää ei tiedetä. On tärkeää kannustaa tarhaajia ilmoittamaan todelliset vahinkojen tapahtumat ja määrät.

Tulosalueet ja toimenpiteet

Vuonna 2021 päätavoitteiden toteutumista arvioidaan seuraavien tulosalueiden kautta (suluissa liiton tahot, jotka ensisijaisesti vastaavat tulosalueiden toteuttamisesta):

- I. **Osaaminen** koulutus ja koulutuksen kehittäminen (koulutusvaliokunta)
- II. **Jatkuvuus** Mehiläistalouden jatkuvuus ja nuorisotoiminta (nuorisovaliokunta)
- III. **Laatu** Hunajan ja muiden mehiläistuotteiden kulutus ja laatu (johtokunta, laatuvaliokunta, luomuvaliokunta luomutuotantotavan osalta)
- IV. **Tuotanto** (johtokunta, karhuvaliokunta, luomuvaliokunta, Yritystoiminnan kehittämisvaliokunta)
- V. **Kannattavuus** mehiläistalouden kannattavuus (johtokunta, karhuvaliokunta, luomuvaliokunta, Yritystoiminnan kehittämisvaliokunta, tutkimusvaliokunta)
- VI. **Hyvinvointi ja tuottavuus** Mehiläisten terveys, hyvinvointi ja tuottavuus -> (Tutkimus- ja terveystoiminta)
- VII. **Jalostus** Kotimainen emonkasvatus ja jalostus (Tutkimus- ja terveystoiminta)
- VIII. **Pölytys** Pölytyspalvelun kehittäminen (Tutkimus- ja terveystoiminta)
- IX. **Tutkimus** Mehiläistutkimuksen kehittäminen (Tutkimus- ja terveystoiminta)

I. Osaaminen

Koulutus ja koulutuksen kehittäminen näkyy kaikilla tulosalueilla. SML käyttää koulutukseen pääsääntöisesti teknisen tuen mahdollisuuksia EU:n mehiläishoito-ohjelman puitteissa.

Vuonna 2021 koulutusvaliokunta seuraa paikallisyhdistyksissä järjestettävää alan peruskoulutusta ja kehittää sitä tukevaa toimintaa.

Vuoden aikana jatketaan mehiläisalan koulutuskonseptin kehittämistä. **Tavoitteena on** pyrkiä vuosien saatossa laatimaan helppokäyttöisiä ja helposti päivitettäviä oppimateriaalipaketteja, joista voidaan koostaa eripituisia ja tasoisia opetustilaisuuksia ja kursseja, mukaan lukien alan peruskurssit. Uuden materiaalin tuotannossa käytetään hyväksi nykyisessä aineistossa olevat ajantasaiset tai muuten käyttökelpoiset osiot. Hyödynnetään ja kehitetään digitaalisen oppimisen ympäristöjä.

II. Jatkuvuus

SML:n nuorisotoiminnan tarkoituksena on lisätä nuorten tietoisuutta pölyttäjien merkityksestä ruoantuotannossa ja luonnon monimuotoisuuden ylläpitäjänä sekä tarjota nuorille mahdollisuus osallistua mehiläishoidon harrastetoimintaan ja antaa kipinä mahdolliseen mehiläistarhauksen aloittamiseen aikuisiällä. Nuorisotoimintaa johtaa liiton nuorisovaliokunta.

Tulosalueen toimenpiteet vuonna 2021

- Järjestetään valtakunnallinen kesätapahtuma 12 - 18-vuotiaille nuorille.
- Jaetaan kevätlukukauden päätteeksi kesätapahtumapaikkakunnan yläasteikäisille nuorille 3 - 10 mehiläisstipendiä. Stipendi sisältää Mari Koistisen Hunaja-kirjan ja kutsun kesätapahtumaan.

- Osallistutaan kansainväliseen IMYB-tapahtumaan kesä-heinäkuussa 2021 Sloveniassa. Suomen edustajat valitaan helmi-maaliskuussa 2021.
- Järjestetään nuorille Talvipäivien yhteydessä mehiläis- tai pölyttäjäaiheinen luento, joka toteutetaan yhteistyössä jonkin lukion tai useamman oppilaitoksen kanssa.
- Tehdään mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä nuorisojärjestöjen kanssa.
- Koululuennoilla mainitaan SML:n nuorisotoiminta ja sen kautta houkutellaan uusia harrastajia alalle.
- Tuetaan paikallisyhdistyksiä nuorten harrastekerhojen toiminnan järjestämisessä.

III. Laatu

Hunajan laadunvalvonnan avulla opastetaan tarhaajia huomioimaan tuotteiden laatuun vaikuttavat kriittiset seikat sekä käsittelemään ja varastoimaan hunajaa oikein.

Hunajan laadunvalvonnassa huomioidaan se, että suomalaisen laatuhunajan vaatimukset ovat tiukempia kuin EU:n hunajadirektiivissä (2001/110/EY). Kosteuden tulee olla alle 19 %, invertaasiaktiivisuuden yli 35 mg/kg ja hydroksimetyylifurfuraalipitoisuuden (HMF) alle 15 mg/kg. Lisäksi hunajan tulee olla aistinvaraisesti arvioiden moitteetonta. Valvonnassa tarkastetaan myös pakkaus- ja pakkaajamerkintöjen oikeellisuus.

Vastuussa ovat SML:n johtokunta, laatuvaliokunta sekä SML:n toimihenkilöt. Luomutarhauksen osalta on vastuussa SML:n luomuvaliokunta.

Toimenpiteet vuonna 2021

- EU-ohjelman puitteissa tehdään hunajan fysikaalis-kemialliset määritykset.
- Koulutuksen ja neuvonnan keinoin pyritään siihen, että laatuvaatimukset täyttävien hunajien osuus tarkastetuista hunajista on yli 80 %.
- Kouluttajakoulutuksen yhtenä aiheena on korkeatasoinen hunajantuotanto ja hunajan hyvä laatu. Hyvän käytännön ohjeet toimivat ohjenuorana. Näitä asioita kouluttajat opettavat paikallisyhdistyksissä.
- Mahdollisuuksien mukaan jokainen SML:n jäsenyhdistys järjestää oman hunajapäivän, hunajan laatu- ja kauppakunnostuskoulutuksen sekä hunajakilpailun. SML:n toimihenkilöt osallistuvat tarvittaessa tapahtumiin ja auttavat niissä.
- Järjestetään aistinvaraisen arviontiin liittyvää koulutusta.
- Tarkistetaan liiton ylläpitämän Hyvää Suomesta -merkin myöntämis- ja valvontajärjestelmä ja säännöt.
- SML:n tietoon tulevat Kuningatar©-hunajaa koskevat reklamaatiot ja laatuvirheet selvitetään yhdessä tuottajan kanssa. Muihin hunajiin liittyvä asiat ohjataan suoraan paikalliselle elintarvikeviranomaiselle.
- Laatutoimikunta antaa jokaiselle Suomen paras hunaja -kilpailuun osallistuvalla tuottajalla palautetta, jonka tarkoituksena on parantaa hunajan laatua.

IV. Tuotanto

Suomalaisen mehiläistalouden tavoitteena on tuottaa kysyntää vastaava määrä kotimaista hunajaa ja muita mehiläispesän tuotteita. Ammattimehiläishoidossa riittävä tuotanto on erityisen tärkeää, sillä se turvaa taloudellisesti kestävästä elinkeinon.

Tulosalueella seurataan erityisesti kotimaisen hunajan ja muiden mehiläistuotteiden tuotannon ja kysynnän tasapainoa. Tuotantoa pyritään ennakoimaan entistä paremmin. Tämä tapahtuu esimerkiksi turvaamalla lähtötasoksi 55 000 tuotantokelpoista pesää joka kevät. Pesämäärän kehitystä seurataan ja siihen pyritään vaikuttamaan koulutuksella ja neuvonnan keinoin. Pyritään nostamaan kotimaisen hunajan omavaraisuusaste yli 60 %:iin vuoteen 2022 mennessä.

Menekinedistämistyön avulla lisätään hunajan arvostusta ja pidetään yllä kulutusta. Menekinedistämistyötä tehdään hunajatietouden ja hunajan arvostuksen edistämiseen myös niinä aikoina, jolloin kotimaisesta hunajasta on niukkuutta.

Toimenpiteet vuonna 2021

- Kotimaan markkinoiden kehitystä seurataan myös jäsenille säännöllisesti tehtävillä hinta- ja satokyselyillä. Kyselyt julkistetaan syys-marraskuussa. Satokyselyillä selvitetään mm. tuotantopesämääää ja hunajavarastojen suuruutta.
- Omarahoitteisen menekinedistämistoiminnan avulla (ks. alempana) pyritään kehittämään kotimaisen hunajan ja muiden mehiläistuotteiden kulutusta.
- Lisätään neuvonta- ja opetustoiminnassa kannattavuuslaskentakoulutusta.
- Neuvonnassa korostetaan ylivuotisen kohtuullisen hunajavaraston tärkeyttä.
- Seminaareissa opetetaan myynti-, markkinointi- ja tuotteistamistaitoja.

V. Kannattavuus

Liiton tehtäviin kuuluu mehiläistarhaajien kouluttaminen taloudellisesti kannattavaan mehiläistarhaukseen. Mehiläisalan pitkäaikaisena kannattavuustavoitteena on, että irtohunajan ja pakatun hunajan hinta on parempi kuin niiden tuotantokustannus. Kiinnitetään huomiota myös muiden mehiläisalan tuotteiden ja palveluiden kannattavaan tuottamiseen.

Toimenpiteet vuonna 2021

- Kannattavuutta seurataan kannattavuuskirjanpidon ja kannattavuuslaskurin avulla. Mehiläistalouden kannattavuustiedot saatetaan ajan tasalle yhteistyössä tarhaajien ja Luonnonvarakeskus Luken kanssa, ja tallennetaan ne Luken Taloustohtori-palveluun. Tavoitteena on julkaista edellisen vuoden kannattavuusluvut aina toukokuun lopussa Maailman mehiläispäivänä.
- Sovelletaankannattavuuskirjanpitotietoja käytäntöön neuvomalla ja tiedottamalla tarhaajia kannattavuuteen vaikuttavista tekijöistä.
- Kutsutaankannattavuuslaskentaan lisää osallistujia, erityisesti karhualueella olevia sekä isoja tarhaajia. Seurannan laajentuessa mukaan pyritään saamaan myös mm. lajihunajia tuottavia ja pölytyspalvelua tarjoavia tarhaajia.
- Seurataan hunajan hinnan kehitystä hintakyselyllä. Kysely julkistetaan syys-lokakuussa. SML ei ota kantaa hunajan hintatasoon, paitsi jos kyseessä on koko alan yleinen intressi.
- Tutkitaan karhuvahinkojen ja niiden torjunnan vaikutusta keskimääräiseen hunajan hintaan.
- Suoritetaan SML:n karhustrategiassa kirjattuja toimenpiteitä, muun muassa:
 - Kehitetään omaa karhuvahinkotilastojen keräämistä ja karhuvahinkokarttaa <http://koti.tnnet.fi/web144/karhut/karhut.html>
 - Kerätään myös kaikki havainnot aidattuihin tarhoihin pyrkimisestä.
 - Kannustetaan yhdistyksiä tiedottamaan jäsenilleen kuinka tärkeää on saada kaikki havainnot ja vahingot tiedoksi.
 - Osallistutaan tarhojen suojaustekniikan kehittämiseen ja sen käytössä opastamiseen.
 - Vaikutetaan päättäjiin, jotta vahinkokarhujen poistaminen olisi nykyistä helpompaa.
 - Järjestetään 1–2 karhuseminaaria, joissa tiedotetaan ja opastetaan vahinkojen ennaltaehkäisyä yhteistyössä viranomaisten kanssa.
 - Kehitetään yhteistyötä metsästäjien ja metsästäjäjärjestöjen kanssa.
- Esitetään viranomaisille karhuvahinkojen korvaushintojen päivitystä.
- Esitetään viranomaisille karhuvahinkojen ehkäisemiseksi tehtävän työn korvaamista.

- Mietitään uusia ideoita karhuasioiden viestintään.

VI. Hyvinvointi ja tuottavuus

Mehiläisten terveys, hyvinvointi ja tuottavuus

Toteuttamisesta vastaavat SML:n Tutkimus- ja terveysvaliokunta sekä SML:n toimihenkilöt yhteistyössä havaintotarhaajien kanssa.

Tavoitteena on:

- Edistää mehiläisten terveyttä, joka ilmenee erityisesti pieninä talvitappioina. Tehokas varroaloisen torjunta ja hallinta on tässä keskeinen tekijä.
- Pyrkiä vakiinnuttamaan keskimääräinen mehiläispesien talvikuolleisuus korkeintaan 13 %:in tienoille vuoteen 2022 mennessä, ja pitkän ajan tavoitteena lähelle 10 prosenttia.
- Parantaa keskimääräistä pesäkohtaista hunajasatoa tai pitää se vähintään ennallaan (pitkäaikainen keskiarvo ammattitarhauksessa 40 kg/yhteiskunta).

Toimenpiteet vuonna 2021

- Aktiivinen kouluttaminen ja uuden tiedon jakaminen
- Talvikuolleisuustiedot kerätään kansainvälisellä COLOSS-tutkimusyhteistyöverkoston yhteisellä internet-kyselyllä ja haastatteluilla ajalta 1.9.–31.5. (COLOSS-kysely).
- Suoritetaan toimenpiteitä, jotka kuuluvat EU-ohjelman soveltavan tutkimuksen yhteistoimintaan (ks. alempana).
- Jatketaan EKM-saneerauskoulutusta ja saneerausta yhdessä viranomaisten kanssa.
- Seurataan muiden tautien ja tuholaisten mahdollista esiintymistä Suomessa, varsinkin havaintotarhaajaverkoston avulla.
- Seurataan kansainvälisiä tutkimuksia varroatorjunnasta ja testataan ja seurataan havaintotarhaajaverkoston avulla torjuntajen tehoa Suomessa.

Mehiläistarhaajien hyvinvointi

Tavoitteena on, että kaikki suomalaiset mehiläistarhurit kokisivat joskus fyysisesti ja henkisesti raskaan mehiläisten kanssa työskentelyn kuitenkin pääsääntöisesti mielenkiintoiseksi ja terveelliseksi toiminnaksi.

Toimenpiteet vuonna 2021:

Kiinnitetään neuvonnassa ja koulutuksessa huomiota esim.

- ergonomiaan,
- vertaistukeen ja naapuriapuun
- henkilökohtaisen suunnitelman laatimiseen hoitokaudella tapahtuvan vakavan sairastumisen varalle
- mehiläismyrkkyallergian ja muiden terveysriskien hallintaan.

Mehiläistarhaajien hyvinvointi otetaan myös huomioon suunniteltaessa uusia jäsenmaksuun kuuluvia etuja.

VII. Jalostus

Kotimainen emonkasvatus ja jalostus

Toiminnan tarkoituksena on kehittää mehiläiskantoja entistä paremmin Suomen oloihin sopeutuneiksi, parantaa emonkasvatuksen kannattavuutta ja lisätä laadukkaiden kotimaisten emojen saattavuutta. (Tavoitteita toteuttavat SML:n Tutkimus- ja terveysvaliokunta ja SML:n toimihenkilöt yhteistyössä havaintotarhaajien kanssa.)

More than honey -hanke (ks. alempana) luo perustan kestävään jalostukseen Suomessa.

Toimenpiteet vuonna 2021

- Kannustetaan mehiläistarhaajia ottamaan jalostusarvostelumenetelmä käyttöön myös omassa tuotannossaan.

- Jalostusarvostelijoille järjestetään koulutusta osana havaintotarhaajaseminaareja.
- Syötetään beebreed.eu - ohjelmaan jalostustoiminnassa käytettävien mehiläisemojen arvostelutulokset.
- Tehdään lisää oppimateriaalia (esim. hygieniatesti, emonkasvatus, jaokkeiden teko).

VIII. Pölytys

Pölytyspalvelun tavoitteena on:

- turvata riittävä pölytyksen saatavuus maan eri osissa
- kasvattaa viljelykasvien satoa ja parantaa sadon laatua
- edistää myös luonnonkasvien riittävää pölytystä ja tätä kautta biodiversiteettiä
- olla yksi mehiläistarhaajan tulonlähteistä.

Toimenpiteet vuonna 2021

- Jatketaan ja tiivistetään yhteistyötä viljelijäjärjestöjen kanssa pölytyspalvelun kehittämisessä.
- Ollaan mukana Suomen pölyttjästrategian valmistelussa, Ympäristöministeriön koollekutsumassa työryhmässä.
- Tiedotetaan pölytyspalvelusta.
- Pidetään kaksi pölytyspalveluseminaaria.
- Tiedotetaan kasvinsuojeluaineiden käytöstä ja opastetaan tarhaajia mehiläispesien suojaamisessa.
- Uudistetaan polytys.fi -sivusto.
- Päivitetään pölytyspalvelun mallisopimus ja neuvotaan kannattavan hinnoittelun suunnittelussa.
- Tehdään yhteistyötä pölytysaiheisten tutkimus- ja kehittämishankkeiden kanssa.

Toteutuksesta vastaavat ensisijaisesti Tutkimus- ja terveystuoliokunta sekä SML:n tutkimusasiantuntija

IX. Tutkimus

SML parantaa mehiläisalan tilastointia, jotta sen edunvalvonta perustuisi entistä paremmin faktoihin. Tämä tehdään esimerkiksi hankkimalla lisää tietoa jäsenistöstä ja heidän toiveistaan. Tarkemmat tilastot kerätään omin voimin (esim. kyselyt), julkisista lähteistä (esim. Suomen ja EU:n viranomaiset) tai yhteistyöllä muiden tahojen kanssa. Tietyt tilastot saadaan myös EU-omarahoitteisen kansallisen mehiläishoito-ohjelman kautta.

Rahoituksen puitteissa tuetaan mehiläis- ja pölytystutkimukseen liittyviä opinnäytetöitä.

Muu toiminta

X. EU-osarahoitteinen kansallinen mehiläishoito-ohjelma

Vuonna 2021 suoritetaan EU-ohjelman 1.8.2019 – 31.7.2022, toista ja kolmatta kautta.

Keskeisen roolin EU-ohjelman toteuttamisessa ottavat SML:n toimihenkilöt, SML:n valiokunnat sekä havaintotarhaajaverkosto ja toteutus tehdään viranomaisten vahvistaman ohjelman mukaisesti ja toteutuu eri tulosalueilla.

Tulevan EU-ohjelman valmistelu aloitetaan vuoden 2021 lopulla.

XI. More than honey -hanke

Hankkeen rahoituksesta on jäljellä 31.10.2020 n. 33 %, joten hankkeelle voidaan hakea jatkoaikaa ajalle 1.3.-31.7.2021.

Toteuttamisesta vastaa SML:n palkkaama projektipäällikkö. Hankkeen rahoituspäätöksessä edellytettyä yksityisrahoitusta kootaan maksullisilla koulutuspäivillä ja opintomatoilla.

Hankesuunnitelman mukaan vuoden 2021 aikana toteutetaan hankkeen työpaketin toimenpiteitä seuraavasti:

- **Työpaketti 1 Tulevaisuuden suomalainen mehiläinen**

Kaksipäiväinen keinosiemennyskoulutus kesällä 2021, roturyhmien toiminnan tukeminen, puhdasparitustarhojen kartoitus ja toimintaohjeet, webinaareja tarvittaessa, opetusvideo keinosiemennyksestä.

- **Työpaketti 2 Mehiläispesän tuotteiden hyödyntämisen lisääminen**

Kaksi koulutuspäivää siitepölyn, propoloksen ja kuhnuritoukkien käsittelystä, mehiläistuotteet kosmetiikassa- koulutus, opintomato Latviaan tai kaksi opintomato Suomessa, hyvän käytännön ohjeiden täydentäminen muiden mehiläistuotteiden osalta, opetusvideoita, oppimateriaalit kaikista mehiläistuotteista, materiaalia markkinoinnin ja viennin tueksi, webinaareja ja/tai koulutuspäivä tarvittaessa.

XII. Neuvonta- ja opetustoiminta

Toimintavuoden koulutuksissa painotetaan tulosalueilta nousevia aiheita.

SML:n toimihenkilöiden opetuslaitoksille antamien opetustuntien lisäksi liiton jäsenille järjestetään seuraavat keskeiset tapahtumat:

- **Talvipäivät** sähköisessä opetusympäristössä
- **Sadonkojuuseminaari** (osana EU-ohjelmaa) ja vuosikokous

XIII. Julkaisu- ja tiedotustoiminta

Sisäinen tiedotus perustuu Mehiläinen-lehteen, SML:n verkkosivuihin, sähköisiin tiedotteisiin sekä Facebook-kanavaan. Toimintaa toteuttavat SML:n toimihenkilöt.

Mehiläinen-lehdestä julkaistaan kuusi numeroa. Lehden päätoimittajana toimii SML:n toiminnanjohtaja.

Ulkoisella tiedotuksella luodaan myönteistä kuvaa ympäristöystävällisestä ja luonnonläheisestä lähituotannosta sekä mehiläisten tekemän pölytystyön merkityksestä. Ulkoista tiedotusta tehdään mehiläishoitajat.fi, hunaja.net ja polytys.fi -sivustojen, sosiaalisen median ja tiedotteiden avulla. Vuonna 2021 on tarkoitus aloittaa hunaja.net-verkkosivuston uudistaminen. Työhön käytetään kolmen kuukauden työpanos.

Ruotsinkielisten paikallisyhdistysten kanssa yhteistyössä tuotetaan tarvittavaa materiaalia myös ruotsin kielellä. Osa materiaalista pyritään saamaan vaihtona muista Pohjoismaista.

XIV. Omarahoitteinen menekinedistämisohjelma

Vuosien varrella on jäsenmaksun yhteydessä kerätty menekinedistämiseen korvamerkittyä rahoitusta. Kerättyjen ennakkomaksujen loppujäämä käytetään toimintavuoden 2021 aikana kotimaisen hunajan menekkiä tukevan materiaalin tuottamiseen. Toteuttamisesta vastaavat SML:n toiminnanjohtaja ja kuluttajaneuvoja.

Jatketaan kouluopetusten tukemista. Halukkaat paikallisyhdistysten jäsenet voivat SML:n maksamaa palkkiota vastaan vieraila kouluissa ja oppilaitoksissa esittelemässä mehiläisalaa. Opetuspalkkiota on varattu 500 oppituntia varten. Tuetaan myös paikallisyhdistysten osallistumista messuihin ja muihin vastaaviin tapahtumiin.

Vuonna 2021 tuotetaan seuraavaa menekinedistämiseen käytettävää materiaalia:

- Suomen mehiläishoitoa ja hunajantuotantoa esittelevä materiaali (suomi, ruotsi, englanti)
- Runsaasti erilaisia hunajankäyttötapoja esittelevä materiaali (100 tapaa käyttää hunajaa), joka linkittyy SML:n uudistuville nettisivuille
- Ruotsinkielinen vihko
- Varojen ja tarpeen mukaan lisäpainoksia nykyisistä materiaaleista.

XV. Varainhankinta ja sijoitustoiminta

Varainhankinnan tarkoituksena on hankkia liitolle omarahoitusta pääosin jäsenmaksua keräämällä ja osittain myös Kuningatar® -tavaramerkkituotoista.

Varainhankinnasta vastaavat johtokunta, työvaliokunta sekä SML:n toiminnanjohtaja.

Liitolle haetaan kannattajajäseniä kampanjalla, joka keskittyy tiettyihin organisaatioihin.

Sijoitustoiminnasta vastaa SML:n johtokunta. Toiminnan tarkoituksena on hankkia liitolle omarahoitusta. Tavoitteet saavutetaan kohtuullisella liiton omistaman huoneiston vuokratasolla. Pyritään sijoittamaan tuottavasti ne kassavarat, jotka ylittävät normaalitoimintaan tarvittavan saldon. Muuta osakeomaisuutta pyritään hajauttamaan mahdollisuuksien mukaan riskien pienentämiseksi.

XVI. Jäsenedut

SML kerää liiton jäsenmaksun laskuttamalla sen paikallisyhdistysten jäseniltä yhdessä paikallisyhdistysten jäsenmaksun kanssa. Paikallisyhdistysten osuus tilitetään jäsenyhdistyksille. Täyden jäsenmaksun maksaneille paikallisyhdistysten jäsenille tarjotaan jäsenmaksuun kuuluvina jäsenetuina mm.

- Mehiläinen-lehti
- Mehiläistalouden vastuu- ja oikeusturvavakuutukset
- Markkinointi- ja menekinedistämismateriaalia
- Alennus SML:n järjestämien tapahtumien osallistumismaksuun

Jäsenetuja kehitetään kenttää kuullen.

Selvitetään jäsenetujen (mm. vakuutuksen) mahdollista laajentamista.

Jäsenetuna paikallisyhdistyksille tarjotaan mm.

- koulutusta
- neuvontaa yhdistyksen hallintoasioissa

XVII. Kansainvälinen toiminta

- Seurataan mehiläisalan asioiden käsittelyä EU:ssa ja virkamiestasolla.
- Osallistutaan Nordic-Baltic Bee Counciliin ja Apimondia-kongressiin sekä COPA/COGECAn ja komission hunajatyöryhmän kokouksiin ja EPBAn toimintaan.
- Osallistutaan kansainväliseen nuorisotapahtumaan (IMYB) Sloveniassa.
- Osallistutaan tarpeen mukaan muihin keskeisiin mehiläisalan kongresseihin ja seminaareihin ja raportoidaan näistä soveltuvin osin Mehiläinen-lehdessä.
- Järjestetään mehiläistalouden opintomatka Apimondia-kongressiin Venäjälle, mikäli kongressi järjestetään ja matkalle saadaan riittävästi osallistujia. Mikäli matka peruuntuu, voidaan järjestää pienempi opintomatka.

XVIII. Hallinto

Koko liiton hallinnosta vastaa SML:n toiminnanjohtaja, joka raportoi liiton johtokunnalle.

Jäsenyydet

Edunvalvonnan edistämiseksi jatketaan jäsenyyttä kumppanijärjestöissä kotimaassa (esim. MTK, Pro-Agria) ja ulkomailla (esim. Apimondia ja EPBA). Haetaan myös lisää mahdollisia yhteistyökumppaneita.

Huomionosoitukset

Vuonna 2021 uudistetaan liiton ansiomerkit ja muut huomionosoitukset sekä niihin liittyvät säännöt ja ohjeistus. Tarkoituksena on tukea jäsenien tekemää palkitsemistoimintaa.

Viestintästrategia

Päivitetään SML:n viestintästrategia sisäisen viestinnän edistämiseksi jäsenyhdistyksiä ajatellen.

Kokoukset

Johtokunnan varsinaisia kokouksia järjestetään viisi kertaa vuodessa. Johtokunta tekee päätöksiä SML:n sääntöjen mukaan tarkastellen SML:n toimintasuunnitelmaa. Valiokunnat seuraavat niille nimettyjen tulosalueiden toteutumista johtokunnan alaisuudessa. Jokainen valiokunta kokoontuu ainakin kerran vuodessa.

Sääntömääräinen SML:n vuosikokous järjestetään marrakuussa sadonkorjuuseminaarin yhteydessä.

Valiokunnat

Valiokunnat toimivat johtokunnan alaisuudessa ja valvonnassa. Ne valmistelevat asioita johtokunnan päätettäväksi ja käsittelevät oman alansa asioita. Sihteereinä toimivat SML:n toimihenkilöt. Valiokuntien kokouksia järjestetään mahdollisimman paljon liiton järjestämien tapahtumien yhteydessä tai etäyhteydessä SML:n webinaariympäristössä.

- **Työvaliokunta** valmistelee ja tekee päätösehdotuksia johtokunnan käsittelyyn tulevista asioista. Valiokunta ratkaisee johtokunnalle kuuluvat asiat silloin, kun johtokunta on antanut asian ratkaistavaksi työvaliokunnalle tai kun asiaa ei voida kiireellisyyden vuoksi viedä johtokunnan päätettäväksi.
- **Talousvaliokunta** seuraa liiton talousasiota ja tekee johtokunnalle ehdotuksia talouteen, erityisesti varainhankintaan ja sijoituksiin liittyen.
- **Yritystoiminnan kehittämisvaliokunta** valmistelee esityksiä ammattimaisen mehiläistarhauksen toimintaedellytysten parantamiseksi. Painopisteinä ovat hunajan tuotantoon, kannattavuuteen, menekinedistämiseen, vientiin ja ammattitarhaajien koulutukseen liittyvät asiat. Lisäksi valiokunta seuraa ja kommentoi EU:n ja kotimaan maatalouspolitiikan uudistuksia mehiläistalouden kannalta.
- **Tutkimus- ja terveystalvaliokunta** seuraa ja ohjaa toimintasuunnitelmaan Hyvinvointi ja tuottavuus, Kannattavuus, Jalostus, Pölytys ja Tutkimus -tulosalueille kirjattujen toimenpiteiden toteutumista. Valiokunta pitää yhteyttä yliopistoihin, muihin oppilaitoksiin ja tutkimuslaitoksiin.
- **Koulutusvaliokunta** kehittää mehiläisalan koulutusjärjestelmää ja vastaa Osaaminen-tulosalueesta.
- **Laatuvaliokunta** seuraa suomalaisen hunajan ja muiden mehiläistuotteiden laatua, toimintasuunnitelmassa hunajan laadulle asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja opastaa tarhaajia hunajan laatuun liittyvissä asioissa. Valiokunta kehittää myös lajihunajien arvostelukriteerejä, päivittää tarvittaessa Suomen paras hunaja -kilpailun sääntöjä, ja seuraa Hyvän käytännön -ohjeen käyttöä.
- **Nuorisovaliokunta** seuraa ja järjestää nuorille suunnattua mehiläisharrastetoimintaa ja valitsee ja valmentaa suomalaiset edustajat kansainväliseen nuorten tapahtumaan.
- **Karhuvaliokunta** esittää toimia, joilla voidaan vähentää karhujen aiheuttamia vahinkoja mehiläistarhaukselle. Pää tavoitteina on ylläpitää ja toteuttaa liiton karhustrategiaa, jotta karhuvahingot saadaan vähenemään vuosi vuodelta ja saadaan vahinkokorvaukset vastaamaan todellisia kustannuksia.

- **Luomuvaiokunta** seuraa luomutuotannon kehittymistä ja huolehtii luomutarhaajien edunvalvonnasta ja tuotantoedellytyksistä.

Yhteystiedot

SML:n toimihenkilöt

	<p>Mirka Aarrekorpi Toiminnanjohtaja Puh. 044 506 3200 mirkka.aarrekorpi@hunaja.net</p>		<p>Tarja Ollikka Laatumäärittäjä Mehiläinen-lehden taitto Puh. 040 506 3208 tarja.ollikka@hunaja.net</p>
	<p>Virpi Aaltonen Toimittaja, kuluttajaneuvoja Puh. 050 382 2428 virpi.aaltonen@hunaja.net</p>		<p>Maritta Martikkala Mehiläishoidon neuvoja Puh. 050 303 0890 maritta.martikkala@hunaja.net</p>
	<p>Eeva-Liisa Korpela Tutkimusasiantuntija Puh. 040 5063 202 eeva-liisa.korpela@hunaja.net</p>		<p>Anneli Salonen Projektipäällikkö Puh. 050 470 6411 anneli.salonen@hunaja.net</p>

Suomen
Mehiläishoitajain Liitto
SML ry

Suomen Mehiläishoitajain Liitto ry

Ullanlinnankatu 1 A 3, 00130 Helsinki

Puh. 010 387 4770

E-mail: sml@hunaja.net

www.mehilaishoitajat.fi